

M.T.I

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. július 31.

bb 1. egy hónappal tanévnyitás előtt - 130 ezer „ujonc”, az általános-, 55 ezer a középiskolákban - az óvónőképző osztályok „szaktársa”, a szakközépiskolákban

vágó tibor az mti munkatársa jelenti:

i vt/pf-ju zs

1972. július 31.

egy hónap múlva, szeptember elsején ismét benépesülnek az iskolák, megkezdődik az 1972/73-as oktatási év. előzetes adatok szerint - az általános iskolák első osztályaiba 130 ezer kisdíák „vonul be”, összesen a különböző típusú középiskolák első évfolyamaiba az általános iskolákban most végzettek közül több mint 55 ezren iratkoztak be. gimnáziumokban 26,862, a szakközépiskolákban 28.279 fiatal folytatja tanulmányait. a középiskolákba eddig felvett tanulók soraiban a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya 56,3 százalék.

a középiskolai kollégiumokba 10.339 diákot vettek fel. a kollégiumokba kerülő elsősztályosok 71.4 százaléka fizikai dolgozó k gyermeke.

a középiskolákban - a tervek szerint - szeptember elsején 1.169 új elsősztály nyílik, ebből 808 a gimnáziumokban, 861 pedig a szakmai jellegű középiskolákban.

- a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a pedagógusképző intézmények nappali tagozatán idén végzett hallgatók közül az 1972/73-as tanévben 350 óvónő, 500 tanító, csaknem 750 általánosiskolai tanár és 450 egyetemi végzettségű középiskolai tanár lép munkába.

/ folyt. köv./

9.45/ju

Handwritten signature or mark.

bb 1. / egy hónappal ... 1. folyt./-ju

a művelődésügyi minisztérium szakoktatási főosztálya - az országos pedagógiai intézettel közösen - utmutatót készített a tanulók túlterhelésének csökkentésére, a közismereti tárgyakra vonatkozóan. ez egy átfogó intézkedés-sorozat első lépése lesz. az utmutatóban - a tantárgyak jellegétől függően - differenciál-
tan határozzák meg a terhelés csökkentésének módját, lehetőségét, egyes tantárgyakból például az utmutató előírja a kötelező minimumot, más tárgyaknál viszont anyag rész elhagyását javasolja. az utmutatóban található javaslatok másik része a túlterhelés enyhítése érdekében, a módszertani eszközök kiválasztására, a tankönyv célszerűbb felhasználására tesz konkrét ajánlásokat a pedagógusoknak. természetesen szabad kezet kapnak a nevelők, hogy a javasolt megoldások közül azt alkalmazzák, ami a leghatékonyabbnak látszik a maximalizmus leküzdésére, ezáltal a túlterhelés csökkentésére. ugyanezeknek a céloknak az elérésére a soronkövetkező tanévben a szakközépiskolák első- és harmadik osztályaiban matematikából új tankönyvet vezetnek be. a szakközépiskolákban óstól megkezdik működésüket az óvodákban pedig hozzákezdenek az új tantervek bevezetéséhez.

széleskörű- vita után hamarosan kialakítják végleges formában az új iskolai felügyeleti szabályzatot, amelyet a tervek szerint az 1972/73-as oktatási évben be is vezetnek. az iskolai adminisztráció csökkentésével kívánják a pedagógusok túlterhelését enyhíteni.

az 1972/73-as oktatási év tanulmányi rendje a következőképpen alakul: a szorgalmi idő változatlanul két félévre oszlik. a tanulók első félévi osztályzatait - a december 21-i állapotot alapul véve - a téli szünetben az osztályozó értekezleten zárják le, és a szünet utáni első tanítási napon az ellenőrzőkönyv után hozzák a szülők tudomására. a téli szünet 1972. dec

ember
22-től 1973. január 7-ig, a tavaszi szünet 1973. április 5-től 14-ig tart. az érettségi, képesítő írásbeli vizsgákat valamennyi középiskola nappali tagozatán 1973. május 11- és 19 között tartják. a tanévnyitó értekezletet 1972. augusztus utolsó hetében, a tanévzárót pedig 1973. június 24-ig az iskolaigazgatók által kijelölt napon kell megtartani. a középiskolák elsőosztályos tanulóinak beiratási ideje 1973. június 13-a és 14-e.
/mti/

-. -

- 2 -

bb 2. augusztus 1-től új patyolat -szolgáltatás: a valódi szőrme-tisztítás

i -don/zs-ju -cz

1972. július 31.

a fővárosi patyolat vállalat augusztus 1-től új szolgáltatással - valódi szőrmék tisztításával - bővíti tevékenységi körét. erre a munkára a VI. kerületi Liszt Ferenc tér 9. szám alatti gyors tisztító szalonjában rendezkedett be. a vállalat a valódi szőrméből készült ruhadarabok tisztítására korszerű külföldi szőrme-tisztító- és vasalógépeket vásárolt. a gépek a próbaüzemelés alatt jelesre vizsgáztak. a speciális vegyszer hatása kitűnő, a szőrmék a tisztítás és a vasalás után felfrissültek, szép fényt kaptak.

a gyors tisztító szalon dolgozója a szőrmék átvételénél alaposan szemügyre veszik a ruhadarabok állapotát, de ugyanilyen gondossággal kezelik is azokat. a vállalat megfelelő állapotban lévő szőrmék tisztításánál kifogástalan munkát garantál. a valódi szőrmék megfelelő állapotban tartásához természetesen elengedhetetlen a rendszeres ,, patyolat-kezelés,,. a vállalat az új szolgáltatás keretében valódi szőrméből készült kabátok /bundák/, gallérok, sapkák, szőnyegek és autótüléshuzatok tisztítását vállalja. a határidő körülbelül 6-10 nap. egy szőrmegallár vagy sapka tisztítása 25 forint. /mti/

-. -

bb 3. nemzetközi ,, dohányturmix,, a magyar cigarettaiban

i ba/fk-ju 1e -cz

1972. július 31.

mintegy 20 fajta dohányt használ fel dohányiparunk a magyar cigaretták készítéséhez. a legjobb aromájú dohányokat a monimpex külkereskedelmi vállalat szakemberei szerzik be világszerte.

/ folyt. köv./

- 3 -

bb 3. / nemzetközi ... 1. folyt./-ju

a különböző cigarettákba valóságos nemzetközi ,, dohányturmix,, kerül. görögországban 87 tonna jó minőségű argos és 400 tonna thessalia elnevezésű dohány idei szállítására kötöttek szerződést. ugyancsak megállapodtak a görög naxidas céggel, hogy 1973 augusztusáig újabb 500 tonna görög dohányt vásárolunk. a magyar ,, dohánykereskedők,, távoli kontinensekre is ellátogatnak libanontól 100 tonnányi finom dohányt indítanak utnak rövidesen magyarországra, s a napokban indiai cégekkel kezdtek tárgyalásokat.

a magyar cigarettákban természetesen a hazánkban termelt dohányfélesek is megtalálhatók, sőt a magyar dohány külföldön is keresett cikk. a közelmúltban az ndk-ba 100 tonna, hollandiába és svédországba több mint 24 tonna hevesi dohányt szállított a monimpex. /mti/

..-

bb 5. a hevesi dinnye sikere külföldön

vid/ká-ju -cz

1972. július 31.

az idei nyáron európa-szerte élénk érdeklődés mutatkozik a hevesi dinnye iránt. naponta 2,500 mázsa görögdiinnyát szállítanak az ország határain túlra heves megyéből. az idén a szotknál jóval korábban kezdődött a dinnyexport, ami annak köszönhető, hogy megkezdték ,, korai kincs,, nevű új dinnyefajta tömeges termelését. ez a fajta kistestű, ízletes, pirosbélű és nagyon korai érésű.

a hevesi dinnye keresett csemege a szomszédos szocialista országok piacain, de naponta nagy szállítmányok indulnak svájcba, a német szövetségi köztársaságba, valamint angliába is. a tervek szerint az idén több mint százezer mázsa görögdiinnyét exportálnak heves megyéből, emellett a hazai piacot is bőségesen ellátják a közkedvelt gyümölcscsel. /mti/

..-

- 4 -

bb.4. száz évvel ezelőtt láttak hozzá a margit hid építéséhez - gyalogos aluljáró lesz a pesti hídfejnél

i-don/k zs -cz

1972. július 31.

száz évvel ezelőtt, 1872. augusztus 1-én kezdődött meg a margit hid építése. a pesti nagy-körutat a budai körutal összekötő hid nem egészen négy év alatt épült fel, s 1876. április 30-án indult meg rajta a forgalom. a hídacsakugy - mint a többi dunahidat -nem kimélte a háboru, a fasiszta német csapatok felrobbantották. helyreállítása rendkívüli erőfeszítéseket igényelt, mert az újjáépítéshez szükséges anyagokat előállító acélművek szintén romokban heverték. a hidat a háboru után, 1946- 1948 között építették újjá, s teljes szélességében átépítve a 637,5 méter hosszú hid pontosan 25 méter széles 1948. augusztus 1-én nyitották meg a forgalom előtt.

a ,,jubiláns,, budapest egyik legforgalmasabb hidja, a megnövekedett követelményeknek azonban magas kora ellenére is meg tud felelni: 2x2 közuti nyomsávvával zavartalanul le tudja bonyolítani a forgalmat.

a szükséges rekonstrukciót egyébként már végrehajtották, a szentendrei hév bevezetésével egyidőben a budai hídfejt egy-egy közuti nyomsávvá bővítették. így az itteni közlekedés az eddiginél sokkal biztonságosabb lett, mert a kocsik megfelelő ivben kanyarodhatnak a hidra, illetve az elágazó utakra. a híd szélesítésével egyidejűleg még egy változás volt: a villamosok megállóit - amelyek eddig az uttest közepén voltak - az ut szélein építették meg. a peron -áthelyezés szintén a hévvel kapcsolatos. a most épülő hév csarnokból vezet majd fel ugyanis egy fix -lépcső az ujonnan létesített villamosmegállókhoz.

a főváros közlekedés fejlesztési koncepciója szerint a margit hidon körülbelül 10-15 év múlva várható nagyobb szabású munka. a gyalogos aluljáró megépítése a pesti hídfejnél, a mostani gyalogátkelőhely környékén. / mti/

..-

bb.bb..6. negyedszázad alatt : 9 vit - 150.000 részvevővel, -a következő találkozó az évtized legnagyobb antiimperialista demonstrációjának ígérkezik

i hi/tr/k zs -cz

1972. július 31.

negyedszázaddal ezelőtt, 1947. július utolsó hetében prágában öt világrész ifjúságának küldöttjei találkoztak, hogy néhány napon át a legnagyobb méretű ifjúsági rendezvény, az első vit változatos programjának keretében megismerkedjenek egymás életével, ápolják a béke és a barátság nemes eszméit.

/folyt .köv./

-5-

11

bb.6. negyedszázad alatt : 9 vit .... 1.folyt /k

a negyedszázados évforduló alkalmából a demokratikus ifjúsági világszövetségél elmondták az mti munkatársának :

- a vit eszméi mellett lényegében már két évvel korábban, londonban hitet tettek a világ antifasiszta ifjúságának képviselői, amikor - 1945. november 10-én - létrehozták a demokratikus ifjúsági világszövetséget, s ünnepélyes esküvel vállalták, harcolnak a fasizmus újjászületése és a háború ellen, hogy a béke és a barátság jegyében építhessék fel közös boldog jövőjüket.

- a világifjúsági találkozó eszméit évről-évre mind több fiatal karolta fel. 1949-ben budapesten, majd az ndk fővárosában, berlinben, továbbá bukarestben, varsóban, moszkvában, bécsben, helsinki és szófiában gyulladt ki a vit lángja, jelezve, hogy az ifjú nemzedék hagyományak tekinti a béke és barátság eszméjének ápolását. negyedszázad leforgása alatt összesen több mint 150 000 fiatalnak nyújtottak felejthetetlen élményt a világifjúsági találkozók, amelyek politikai állásfoglalásaikkal, a világ ifjúságához intézett felhívásaikkal a fiatalok millióit mozgósították az elnyomás és a kizsákmányolás, a kolonializmus és a faji megkülönböztetés elleni harcra.

- ezeknek a hagyományoknak a szellemében ült össze az idén januárban szófiában - a legutolsó vit -színhelyén - a x. világifjúsági és diáktalkozó nemzetközi előkészítő bizottsága, hogy kitűzze a jubiláris vit időpontját és határozzon színhelyéről. az erről kiadott felhívás szerint a x. világifjúsági találkozót az ndk fővárosában, berlinben rendezik meg, megnyitó ünnepséget 1973. július 28-án tartják.

amint a divsz-nél elmondták, több mint negyven tagú nemzetközi bizottság készíti elő a vit részletes programját, s az október 5-én és 6-án berlinben sorakerülő második ülésén már végleges programot ad a világszerte megalkuló nemzeti előkészítő bizottságoknak. ez az ülés fogadja majd el a x. vit jelvényét és jelszavát is. annyi azonban már ma is bizonyos, - hangsúlyozták -, hogy a x. vit híven fogja tükrözni az ifjúság megnövekedett szerepét és súlyát abban a világméretű küzdelemben, amelyet a haladás és a béke erői folytatnak a nemzetközi imperializmus és a reakció erői ellen. méltóképpen juttatja majd kifejezésre annak az ifjúsági akcióorozatnak a fejlődését és eredményeit, amelyet a divsz 1970-ben budapesten megtartott viii. kongresszus hirdetett meg, az ifjúság vádolja az imperializmust, jelszóval. / folyt .köv./

- 6-

bb.6. negyedszázad alatt : 9 vit... 2.folyt /k

a x. vit programjában teljes napot szentel majd az indokinai népek iránti szolidaritásnak. itt beszámolnak majd annak a gyűjtési kampánynak az eredményéről, amelynek jelszava : a világ fiataljai gyűjtsenek 500 000 dollárt a vietnamban felépítendő nguyen van troi gyermekórház megvalósítására. a divsz és a nemzetközi diákszövetség felhívására eddig több mint 100 000 dollár gyűlt össze, s a x. vit nemzeti előkészületei bizonyára mindenütt újabb lendületet adnak a gyűjtésnek.

a x. vit kétségtelenül az évtized egyik legnagyobb antiimperialista ifjúsági demonstrációja lesz, amelyen több mint huszezer fiatal tesz majd hitet az ifjúság legnemesebb eszméi mellett - mondták befejezésül. /mti/

..

bb.7. magyar daruk a pireusi kikötőbe

i ba/fk/k ie -cz 1972. július 31.

egy millió dollár értékű szerződést irtak alá a magyar hajó- és darugár képviselői athénben, amelynek alapján öt egyenként 6 tonna teherbírású kikötői portáldarut szállítanak a pireusi kikötő számára. ezzel a modern konstrukcióval a magyar hajó- és darugár rövid idő alatt másodszor nyert versenytárgyalást görögországban.

az igen erős nemzetközi versenyben ez annak is köszönhető, hogy a megrendelők kedvezőtápasztaletokat szereztek a korábban szállított magyar darukkal. a most szállítandó daruk vasszerkezetét magyar dokumentáció alapján a görög cég készíti. ez a kooperáció további komoly lehetőségeket biztosít a görög piacon a magyar hajó- és darugár számára. /mti/

..

-7-

bb.8. „fiatalabb”, kismamák -csökken a nagycsaládok száma
i hi/gk/k zs -cz 1972. július 31.

halász istván, az mti munkatársa jelenti:

egyre kevesebb nagylétszámú család - állapították meg a népességtudományi kutatók. az utóbbi tíz évben a háromgyermekes nők száma 3, a négy-öt gyermekeseké 20, a hat - és több gyermekeseké 43 százalékkal csökkent. a termékenység általános visszaesését a családonkénti gyermekszám alakulása mutatja a legjobban. a legutóbbi népszámláláskor például száz házas nőre 198 gyermek jutott, 34- el kevesebb, mint a megelőző összeírásakor. a gyermekáldás mérséklődését bizonyos mértékig kiegyenlíti, hogy ugyanakkor a kétgyermekes családok száma 29- cel, az egy gyermekeseké 26 százalékkal növekedett. a gyermektelen nők száma nagyon lassan apad, arányuk jelenleg 14 százalék.

a termékenység alakulását vizsgálva kitűnik, hogy tíz évvel ezelőtt hazánkban ezer lakosra csupán 12.9 élveszületés jutott, ami az eddigi legalacsonyabb magyar születési arányt - s egyben az európai mélypontot is - jelentette. ettől kezdve néhány éven át - ezer lakosonként 13.1 élveszületéssel - megállapodott a termékenységi mutató, 1967- től kezdődően pedig nagyobb arányú emelkedés következett be.

figyelemre méltó demográfiai tapasztalat az anyák „megfiatalodása”, vagyis a fiatalabb nők fokozódó részvétele a szülési mozgalomban. például az ötvenes évek elején a kismamáknak körülbelül egyharmada volt 20-24 éves, 1960-ban ennek a korcsoportnak a számaránya 38 százalékra növekedett, az utóbbi két évben pedig már a szülő nők 41-43 százaléka az említett fiatal korosztályhoz tartozott.

a népességutudományi szakemberek vizsgálataik során az ideális gyermekszámról kialakult elképzelésekről is tájékozottak. eszerint a magyar nők mintegy kétharmada az öt -vagy több gyermekes családot ugynevezett nagycsaládnak tartja. a fővárosban ugyanakkor sokak szerint már a háromgyermekes család is a népesebbek közé számít. egyébként a nagycsaládra vonatkozó vélemények városban és falun különbözőek. budapesten a négy, vidéki városokban az öt, falun pedig a hat és több gyermeket tartják legtöbben a nagycsalád jellemzőjének./mti/

-8-

bb.9. „kell a jó könyv”, a vasas szocialista brigádoknak
i v/pt/k ie -cz 1972. július 31.

a nemzetközi könyvév alkalmából 80 vasas üzemi könyvtáran indították meg az mszbt és más társadalmi szervek által meghirdetett „kell a jó könyv”, olvasó mozgalmat. a könyvtárak „felkészültek”, a pályázatra: több mint 6 ezerrel növelték a versenyművek példányszámát, az olvasókat pedig elláták a pályázat feltételeit ismertető prospektusokkal. nemcsak a könyvtárak, hanem a könyvtárosok is készültek: legtöbbször mind a 43 kötetet elolvasta, hogy -ismerve olvasóik izlését - segítségükre lehessen a hat pályamű kiválasztásában.

a gondos előkészítő munka eredményesnek bizonyult, eddig ugyanis a 80 könyvtár 48 000 -es olvasótáborából ötezren neveztek be a mozgalomba, a pályázók többsége már elolvasott 3-4 könyvet, sőt körülbelül ötszázán már mind a hat kiválasztott kötetéről beküldték a tesztlapokat. ezek között akad olyan is, amelyet nem egyének, hanem kollektívák, elsősorban szocialista brigádok töltöttek ki. /mti/

--

bb.10. egymillió fölött a vöröskereszt taglétszáma
i vvt/kgk /k zs la 1972. július 31.

a magyar vöröskereszt országos központjában elkészült az első félév mérlege. e eszerint 1972 első felében 173 -mal gyarapodott a vöröskereszt helyi szervezeteinek száma /tavaly ugyanennyi idő alatt csak 108- al /. ami a taglétszámot illeti: 1971 első hat hónapjában 11 529 volt a növekedés, az idei fél esztendőben 21 419.

jelenleg a vöröskeresztnek 9 652 helyi szervezete működik, s ezek 790 986 felnőtt tagot tömörítenek soraikban.

/folyt .köv./

-9-

bb.10. egymillió fölött ... folyt /k

na ehhez hozzávesszük az ifjúsági vöröskereszt szervezeteket is, -amelyekben mintegy 250 000 fiataltevékenykedik -, akkor a magyar vöröskereszt tagjainak száma meghaladja az egymilliót.

az elmúlt fél esztendőben a legtöbb helyi szervezet pest, hajdu, heves, szabolcs, szolnok és nógrád megyében alakult. a taglétszám -növekedés a legnagyobb arányu borsod, csongrád és szabolcs megyében volt. az összes vöröskeresztés tagok 38.2 százaléka az iparban dolgozik./mti/

--

bb.11. új vendéglátóipari gépek szombathelyről

vid/k ká -cz 1972. július 31.

a keripar szombathelyi vendéglátóipari gépgyára új termékekkel jelentkezik a piacokon. új termékek az üzemnek a nagyteljesítményű kávéőrölő gép. az eddig használatban lévő kávéőrölők óránként tíz kiló kávé őrlésére voltak alkalmasak, az új gépek 15-40 kiló őrlésére készültek. a nagyteljesítményű kávéőrölőkben a tervek szerint évente mintegy 8 ezer készül.

új termékek az üzemnek a kenyérszeletelő, amelynek villanymotorral működtetett sarlókése fél perc alatt vékony szeletekre vágja a két kilós kenyereket. a tervezők, konstruktőrök, most dolgoznak -galuskaszaggató, -hússzeletelő és a dagasztó-nyújtó tésztaavágó berendezések tervein.
/mti/

--

bb.12. aguti kölykök az állatkertben

1 ba/fk/k ie -cz 1972. július 31.

új ritkaságokkal szaporodott a budapesti állatkert állománya. rövid idő alatt a fiatal látogatók kedvence lett a világviszonylatban is ritka hófehér tevecsikó, s a közelmúltban egymás után két feketepárducnak születtek kölykei.

/folyt .köv./

-10-

bb.12. aguti kölykök...folyt /k

a napokban egy fogságban szinte egyáltalán nem szaporodó állat, az aguti lepte meg kölykökkel ápolóit. a braziliában, peruban és indiában honos, vidra nagyságú, növényevő állat a budapesti állatkertben jó szülőnek bizonyult. jelenleg egy hordozható kifutóban már a látogatók is megtekinthetik az aguti mamát és kölykeit ./mti/

--

bb.13. iskola a laktanyában

i vt/gk /k zs la 1972. július 31.

a néphadsereg egységeihez bevonuló fiatalok között mind kevesebb azoknak a száma, akik nem rendelkeznek legalább általános iskolai végzettséggel. némely alakulatnál azonban még lehet találni ilyen katonafiatalokat. az egyik helyőrségben például 25 olyan katona teljesít szolgálatot, aki valamilyen ok miatt csak az általános iskola öt vagy hat osztályát fejezte be. részükre -önkéntes jelentkezés alapján- katonai szolgálati idejük alatt lehetőséget biztosítottak az általános iskolai tanulmányok folytatására. a most zárult tanévben mind a 25 katona fiatal sikeresen vizsgázott az általános iskola hatodik, illetőleg hetedik osztályának tananyagából. átlageredményük 3,9 volt.

a tervek szerint a hadseregben szolgáló, általános iskolát nem végzett fiatalok ösztönösen folytathatják alakulatuknál iskolai tanulmányaikat ./mti/

--

-11-

bb. 14. külföldi áruval üzérkezett - szabadságvesztésre ítélték

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

góth miklósné, született fazekas mária miskolci lakos, aki mint villamosvezető dolgozott, munkatársai körében rendszeresen árusított különféle ruházati cikkeket és aranytárgyakat, legtöbbször részletre, a meg nem állapítható módon hozzákerült külföldi orkáncabátokat, különböző női divatcikkeket, aranytárgyakat jóval a bolti értéken felül adta el.

a nyomozás során hét esetben derült fény különböző aranytárgyak eladására. lakásán csaknem egy tucat gyűrűt, nyakláncot, medált foglaltak le, amelyekben kivétel nélkül külföldi jelzés volt. munkatársai csaknem negyven alkalommal vásároltak tőle különböző ruhaneműt és divatcikket - mintegy negyvenötezer forint értékben.

a miskolci járásbíróóság üzletszerűen elkövetett üzérkedés büntetésében és üzletszerűen, devizagazdálkodást sértő büntetésben mondotta ki bűnösnek góth miklósné, született fazekas máriát, s ezért öt egy évi és három hónapi szabadságvesztésre ítélte, a közügyek gyakorlásától pedig két évre eltiltotta. egyben kétezer forint megfizetésére kötelezte. a bíróság a tiltott módon magánforgalomban értékesített aranytárgyakat elkobozta, míg a ruhaféléket a vevők megtarthatják, ha a megfelelő vám-járulékot megfizetik.

az ítélet ellen²/vádolt enyhítésért fellebbezett. /mt1/

--

7.35 rj

-12-

ke 921

bb. 15. huszonöt éves a magyar tervgazdálkodás

1/sb/1e/rj -cz

1972. július 31.

negyedszázaddal ezelőtt, 1947. július elején az országgyűlés törvényerőre emelte a hároméves tervről szóló törvényjavaslatot. ennek alapján 1947. augusztus elsején megkezdődött a magyar tervgazdálkodás, s elsőként az újjáépítés hároméves programjának megvalósítása, amely egyúttal feltételezte a nagyipar állami befolyásolásának és irányításának továbbfejlesztését, a kistermelők érdekeltté tételét, és mindenekelőtt a dolgozó tömegek mozgósítását a kívánt célok valóra váltására. hazai tervgazdálkodásunkkal egyidős az országos tervehivatal is, amelyet ugyancsak 1947-ben alapítottak meg.

az első hároméves tervet két év és öt hónap alatt, 1949.

végére teljesítette, sőt túlteljesítette az ország. az előirányzat az volt, hogy három év alatt az iparban befejeződjék a háborus károk helyreállítása és a termelés az 1938. évi 8-10 százalékkal meghaladja. 1947 nyarán az 1938. évi szintnek mindössze kétharmad részét érte el a magyar ipar össztermelése, 1949-ben viszont már 28 százalékkal multa felül. a mezőgazdaság össztermelése megközelítette az 1934-38-as évek átlagát.

a tervidőszak fontos eredménye volt, hogy megszűnt a munkanélküliség. a szocialista termelési viszonyokat erősítette, hogy 1949 végén teljesen megszűnt a tőkés tulajdon a bányá- és a gyáriparban, a közlekedésben és a nagykereskedelemben. a mezőgazdaságban 1948 őszén megindult a termelészövetkezeti mozgalom, 1949 végén 316.000 holdnyi területen 36.000 termelészövetkezeti tag gazdálkodott.

az iskolák államosításával kitárultak a kapuk a munkás és szegényparaszt-szülők gyermekei előtt. 1949-ben a háboru előtti esztendőkhöz képest a középiskolák és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma csaknem megkétszereződött. a háboru előttinél egymillióval többen - a családtagokkal együtt 3.8 millióan - részesültek társadalombiztosításban.

/folyt.köv./

7.45 rj

- 13 -

ke 1025

bb. 15. / huszonöt éves... 1. folyt./rj

az első öt éves terv végrehajtása 1950-ben kezdődött, s már az

-----
első év eredményei - főként az iparban - jóval felülmúlták a várakozást, a biztató eredmények és a nemzetközi feszültség növekedése miatt 1951-ben jelentősen felemelték az öt éves terv előirányzatait. a kitűzött célok csak részben teljesültek, de a terv mégis nagy eredményeket hozott. az ipar gyors növekedése tetemesen kiszélesítette a további fejlődés műszaki bázisát, Magyarország agrár-ipari országból ipari - agrár országgá vált. az ipari termelés 1950 és 1954 között 130 százalékkal növekedett. /az eredeti terv 86, a felemelt előirányzat 200 százalékos emelkedést írt elő/ sok új nagyüzem létesült, többek között felépült a dunai vasmű 1. számú kohója és acélműve, az inotai november 7. erőmű, a kazincbarcikai vegyiművek és a hajdusági gyógyszergyár. a nagyvolumenű beruházások azonban felemésztették az életszínvonal emeléséhez szükséges alapok jórészét, s így átmenetileg 1951-53-ban, csökkent a munkások és alkalmazottak átlagos reáljövedelme, amely csak 1954-ben haladta meg /több mint 10 százalékkal/ az 1950. évi szintet.

a mezőgazdasági termelés színvonala az öt év átlagában alig emelkedett és messze elmaradt az előirányzattól. a termelőszövetkezeti mozgalom előreszaladása, majd visszaesése után 1954-ben azonban már a szocialista szektorhoz tartozott az ország szántóterületének kerekén 30 százaléka.

tovább fejlődött az egészségvédelem és a társadalombiztosítás. ebben a tervidőszakban ugrásszerűen megnövekedett a könyvkiadás, a muzeum-, színház- és mozilátogatók száma, s kibontakozott a kulturális intézmények hálózatának építése. a felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma az 1949. évinek 2,3-szeresére emelkedett.

az új öt éves terv körültekintő kidolgozása érdekében 1955-re csak éves terv készült. az 1956-1960. évi időszakra készülő öt éves terv realisabb céljainak megvalósítását azonban megakadályozta az ellenforradalom, amelynek közvetlen pusztításai több mint 3 milliárd forint kárt okoztak, s a termelési kiesés több mint 20 milliárd forintnyi veszteséget idézett elő. a súlyos gazdasági nehézségeket a szovjetunió és a többi testvéri szocialista ország segítségével sikerült áthidalni.

/folyt.köv./

7.53 rj *ke 1025*

- 14 -

bb. 15. / huszonöt éves... 2. folyt./rj

az 1957-es esztendőre ismét átmeneti éves terv készült, amely az iparban az 1955. évi szint szoros megközelítését irányozta elő. a fejlődés azonban gyorsabb volt a tervezettnél, s a mezőgazdaság is túlteljesítette az előirányzatot.

az 1958-1960-as második hároméves tervidőszakban a fejlődés

-----
a vártnál is gyorsabb volt. az állami és szövetkezeti ipar termelése az előirányzott 23 helyett 40 százalékkal nőtt. ebben az időszakban kezdődött meg a tartós fogyasztási cikkek termelő ipar fejlesztése, így többek között kifejlődött a televíziós vevőkészülékek és a háztartási elektromos gépek gyártása. a mezőgazdaság évi átlagos termelése 10-11 százalékkal haladta meg az 1955-1957-es évek átlagát.

a nemzeti jövedelem a tervezett 13 helyett 22, a termelékenység az állami iparban 15 helyett 20 százalékkal emelkedett. a munkások és alkalmazottak reálbére a tervezett 6 helyett 10 százalékkal nőtt, s a béreket már jelentős nyereségrészesedés is kiegészítette. ebben a tervidőszakban történtek az első tényleges lépések arra, hogy az ipar szerkezete, ágazati összetétele az ország adottságainak megfelelően alakuljon. a gazdaságirányítási rendszerben 1957-ben fontos változások kezdődtek: jelentősen csökkent a központi tervmutatók száma, növelték a vállalatok önállóságát és érdekelttségét a termelés fejlesztésében. a mezőgazdaságban a kötelező terménybeszolgáltatás felváltása a szerződéses felvásárlás rendszerével ugyancsak jelentősen módosította az irányítást és tervezést.

az 1961-1965. évi második öt éves terv elején befejeződött a

-----
mezőgazdaság szocialista átalakulása, általánosan uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, s az ország a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépett. a tervidőszakban tovább növekedtek a termelőerők, a termelés szervezetében egyre inkább előtérbe jutottak a koncentráltabb nagyüzemek. a gazdaság fejlődéséhez nagymértékben hozzájárult fokozottabb bekapcsolódásunk a nemzetközi munkamegosztásba.

/folyt.köv./

8.02 rj

ke 1025

- 15 -

bb. 15. / huszonöt éves... 3. folyt./rj

a nemzeti jövedelem ebben a tervidőszakban 25 százalékkal növekedett. a szocialista ipar termelése a tervnek megfelelően 47 százalékkal bővült, s a termelésnövekedésnek majdnem kétharmada származott a termelékenység emeléséből. a tervben előirányzott céloknak megfelelően változott az ipari termelés szerkezete; az átlagosnál gyorsabban nőtt a vegyipar és a gépipar termelése, emelkedett a kőolaj- és főként a földgáz - felhasználás aránya. ebben az időszakban kapcsolódunk be a kgst-országok egyesített villamosenergia-rendszerébe is. a szocialista építőipar termelése 35 százalékkal nőtt és egyúttal korszerűbbé vált az építőipari kivitelezés, szerelés.

a mezőgazdaság teljes termelésének értéke mintegy 10 százalékkal volt több, mint a megelőző öt évben. mintegy két és félszer több műtrágyát használtak fel, az öntözött területek elérték a félmillió katasztrális holdat.

a második ötéves terv idején 206 milliárd forintot költöttek beruházásokra, 18 milliárd forinttal többet, mint amennyit a terv előirányzott. a beruházások több mint háromnegyede a termelő ágazatok fejlesztését szolgálta.

a munkások és alkalmazottak egy főre jutó reáljövedelme öt év alatt több mint 18 százalékkal növekedett, s hasonló mértékben emelkedett a parasztság egy főre jutó fogyasztásának reálértéke is. a tervidőszakban 282 ezer lakás épült. az egészségügyi, az oktatási és kulturális szolgáltatások értéke egyaránt 30 százalékkal emelkedett.

az 1966-1970. évekre előirányzott harmadik ötéves terv

-----
kidolgozásánál már számoltak az új gazdasági mechanizmus várható hatásaival. ezért a terv elsősorban a fő irányokat és fő arányokat rögzítette, nem ment részletekbe. a legfontosabb feladatok a hatékonyság fokozását, a gazdaságosság javítását, a szerkezet átalakítását célozták. a harmadik ötéves terv kidolgozásakor a tervezés fejlesztéseként már felhasználták a hosszabb időre szóló műszaki-fejlesztési koncepciókat is.

/folyt.köv./

8.15 rj *He 1025*

- 16 -

m

bb. 15. / huszonöt éves... 4. folyt./rj

a gazdasági mechanizmus 1968. január 1-én bevezetett reformja abból indult ki, hogy a párt gazdaságpolitikájának fő eleme a szocialista tervgazdálkodás, amely - a különböző időtartamu és különböző szintű tervek összehangolt rendszerén keresztül - egyedüli módja a termelőerők tervszerű fejlesztésének, alapja a szocialista gazdasági rend építésének, és hogy a szocialista tervgazdálkodás a központi döntések és a közgazdasági szabályozók összehangolt, együttes hatása, az üzemek önálló vezetése, a dolgozó kollektívák és az egyes dolgozók anyagi érdekeltsége útján valósul meg. a gazdasági mechanizmus reformjával a gazdaságirányítás és tervgazdálkodás új típusa alakult ki. megszűnt a népgazdasági tervek lebontása a vállalatokra, a tervutasításos rendszer alkalmazása. a népgazdasági tervek a gazdaság fejlesztésének főbb céljait, arányait és azokat az eszközöket határozzák meg, amelyek segítségével a tervben foglalt feladatokat kívánjuk megvalósítani.

a ksh jelentése a harmadik ötéves terv teljesítéséről megállapította: javult a termelés és az áruforgalom szerkezete, az átlagosnál nagyobb volt a fejlődés az iparilag kevésbé fejletett területeken, a terv hatékonyan szolgálta az alapvető gazdasági célok megvalósulását, s megvalósítása során fokozódott és sokoldalubbá vált Magyarország részvétele a nemzetközi munkamegosztásban.

a nemzeti jövedelem az előírt 19-21 helyett 31 százalékkal haladta meg az előző öt évet. az ipari termelés a tervezettnél megfelelően, 35 százalékkal bővült, az építőipari termelés pedig az előirányzott 24-28 helyett 62 százalékkal. a mezőgazdaság is a tervezettnél gyorsabb mértékben növelte termelését, amely 16 százalékkal haladta meg az előző ötéves tervben előírt színvonalat. a lakosság reáljövedelme a tervezett 14-16 helyett 34 százalékkal volt magasabb 1970-ben az 1965. évinél.

a tervidőszakban 330 milliárd forintot költöttünk beruházásokra, 50 százalékkal többet, mint a második ötéves terv idején, és 14 százalékkal többet, mint amennyit a harmadik ötéves terv előirányzott. a beruházás gyorsabban nőtt, mint a nemzeti jövedelem: egy százalék nemzeti jövedelemnövekedésre 1.5 százalék beruházásnövekedés jutott. a beruházások évenkénti alakulása azonban nem volt egyenletes.

/folyt.köv./

8.20 rj *He 1025*

- 17 -

bb. 15. / huszonöt éves.... 5. folyt./rj

a harmadik ötéves tervben 327 000 lakás épült, 27 000-rel több az előirányozottnál. a személygépkocsi-állomány 100 000-ról 236 000-re emelkedett, s 1970-ben a háztartásoknak több mint a felében volt mosógép és televízió, csaknem egyharmadában hűtőszekrény az iparban és az építőiparban általánossá vált a 44 órás munkahét, mintegy kétmillió munkás és alkalmazott dolgozott rövidített munkaidőben. a gazdasági munka átfogó mérlege azt mutatja, hogy a nép-gazdaság helyzete ebben a tervidőszakban kiegyensúlyozottabb lett, színvonalja emelkedett és a fejlődést segítő tendenciák erősödtek.

a harmadik ötéves tervben követett és megerősített gazdaságpolitika alapján határozta meg a további feladatokat az 1971-75. évi negyedik ötéves terv. a negyedik ötéves tervidő-

szakban gazdaságpolitikánk vezető elve a gazdasági munka hatékonyságának fokozása, az egész népgazdaság intenzív irányú fejlesztése, a termelés és felhasználás szerkezetének javítása, a nemzetközi munkamegosztásban való részvétel fokozása, és mindezekben keresztül a lakosság életszínvonalának további folyamatos emelése. a terv ennek megfelelően határozta meg a fejlődés irányát, fő célkitűzéseit és az egyes népgazdasági ágak feladatait.

a negyedik ötéves terv mindennek megfelelően előirányozta, hogy a nemzeti jövedelem évi átlagban 5,5-6 százalékkal növekedjék, s a fogyasztás és a felhalmozás aránya - az 1970 évihez hasonlóan - 76, illetve 24 százalék legyen, az ipari termelés 32-34 százalékkal növekedjen, s ennek 75-80 százalékát a munkatermelékenység biztosítsa. a mezőgazdasági termelés növekedése - az előző öt évhez viszonyítva - 15-16 százalékos lesz.

az ország erdei néhány fő feladatra összpontosulnak, mint pl.: a népgazdaság energiaszerkezetének korszerűsítése, az alumínium- és a vegyipar fejlesztése, a közúti járművek és szállítóeszközök gyártása, a modern építésmódok és épületszerkezetek elterjesztése, a ruházati ipar rekonstrukciója, az állattenyésztés és a hustermelés fellendítése, az egész népgazdaságban a szállítás korszerűsítése, a számítástechnika alkalmazása és a számítógépek gyártása.

/folyt.köv./

8.35 rj He 1025

- 18 -

bb. 15. / huszonöt éves.... 6. folyt./rj

fontos program az életszínvonal további növelése, s ennek megfelelően a negyedik ötéves terv a reálbér 16-18, az egy főre jutó reáljövedelem 25-27 százalékos növelését irányozza elő. a terv rendkívül nagyja lakosság életkörülményeit javító egészségügyi, szociális és kulturális ellátása, a szolgáltatás, a lakásépítés, stb. fejlesztésére.

↳ GONDOT FORDIT

a negyedik ötéves terv első évében, 1971-ben a nemzeti jövedelem termelése dinamikusan emelkedett, felhasználása azonban ennél is gyorsabb volt. a beruházások túllépték a terv kereteit és ezért a népgazdasági egyensúly biztosítása érdekében a felhalmozás arányát 1972-ben csökkentették, hogy közelítsék a negyedik ötéves tervben meghatározott arányhoz. ugyanakkor gyorsították a folyamatban lévő beruházások befejezését, és szigorúbban bírálták el az újabb létesítmények építésének engedélyezését. a gazdasági hatékonyság növelése érdekében széleskörű akció bontakozik ki a vállalati üzem- és munkaszervezés javítására.

szocialista tervgazdálkodásunk nagy teret szentel a nemzetközi munkamegosztás, a kooperáció, a termelési együttműködés fejlesztésének. különösen létfontosságú hazánk számára a kgst-tagállamokkal való gazdasági és tudományos műszaki együttműködés elmélyítése. ezt segíti elő, hogy a kgst xxvi. ülésének határozata alapján a szocialista integráció fejlesztésében mindinkább előtérbe kerül a kgst-országok tervezési együttműködésének továbbfejlesztése, a különböző időtartamu tervek két- és sokoldalú összehangolása. ez annál inkább is lehetséges, mert az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése után megkezdődött népgazdaságunk fejlesztésének hosszútávú 1970-85 évekre szóló tervének kidolgozása is. a hosszútávú terv fő célja, hogy tudományos elemzések alapján felvázolja a legfontosabb társadalmi-gazdasági folyamatokat, a műszaki fejlődés alakulásának fő tendenciáit, a népgazdaság fejlesztésének, a nemzetközi kapcsolatok bővítésének, a lakosság életkörülményei javításának hosszútávra érvényes alapvető céljait, amelyek az ötéves tervekben konkrétizálódnak. /mti/

/sas béla/

--

9.00 rj He 1025

- 19 -

Übb. 16. kétezer telefon még mindig néma

1/v/fk/rj -cz

1972. július 31.

a budapesti távbeszélő igazgatóság ügyeletesének hétfő reggeli jelentése szerint a pénteki felhőszakadás, illetve a kábelek átázása miatt még mindig néma körülbelül 2 ezer telefon. az igazgatóság brigádjai éjt nappallá téve dolgoznak, hogy a napok óta hibás vonalakat helyreállítsák. jelenleg 12 munkacsoport dolgozik a főváros különböző pontján, - s ha újabb esőzés nem jön közbe - a hét közepén már az összes vonal újra „él,,. /mt1/

-. -

bb. 17. olcsóbb lett a paradicsom, a zöldpaprika, a hagyma, a szőlő és az őszibarack

1/v/fk/rj -cz

1972. július 31.

annak ellenére, hogy hétfőn a szokásos 90-100 helyett mindössze 60 vagonnyi zöldség- és gyümölcs érkezett a nagyvásártelepre, a lakosság igényeit a készletekből fedezni tudják. sőt jelentősen csökkent valamennyi lecsónak való és két gyümölcs ára is. a zöldpaprika 1 forinttal olcsóbb, kilóját 6.- forintért adják, a paradicsom a szombati 4.20 helyett 3.80 forint, s a főző hagyma ára pedig 20 fillérrel csökkent. két forinttal lett olcsóbb a szőlő, amelyet hétfőtől 14.- forintért árúsítanak az üzletekben, az őszibarackot pedig minőségtől függően 3.- 9.- forint között adják. /mt1/

-. -

9.40 rj

- 20 -

10³⁰
Hk

bb18 rendőrségi hírek

bm/tr/rj -cz

1972. július 31.

tótkár István 45 éves segédmunkás besenyődi lakásán féltékenységből baltával többször fejbesújtotta feleségét tótkár Istvánné 43 éves tsz-tagot, aki a helyszínen meghalt. a bűncselekmény elkövetése után tótkár az udvaron lévő kutba ugrott, de nem sérült meg. a szabolcs-szatmár megyei rendőrfőkapitányság tokárt letartóztatta és büntető eljárást indított ellene.

kecel községben gergely Miklós 18 éves alkalmi munkás, helyi lakos kerékpárjával szabálytalan előzés közben összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsival. a baleset következtében a kerékpáros olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítása után meghalt.

püspökladány határában Viktor Neubauer 47 éves közigazdász, csehszlovák állampolgár a kötelező megállást elmulasztva, körütekintés nélkül ráhajtott személygépkocsijával a főútvonalra, és összeütközött egy személygépkocsival, majd mindkét gépkocsi az árokba borult. a baleset következtében a csehszlovák személygépkocsi vezetője életveszélyesen megsérült, felesége Margita Neubauerova 45 éves háztartásbeli, csehszlovák állampolgár, kórházba szállítása közben meghalt. két gyermekük könnyű sérülést szenvedett. a másik gépkocsi utasai közül csongrádi Gáborné 48 éves háztartásbeli, és nagy Miklós, 56 éves traktoros törökszentmiklósi lakosok súlyosan megsérültek. a sérülteket kórházba szállították a mentők.

pest megyében biatorbágy határában Simon János, 33 éves géplakatos, budapesti lakos személygépkocsiját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, és elütötte a vele azonos irányba haladó dudás József, 70 éves nyugdíjas, pátyi lakos, gyalogost, aki a helyszínen meghalt. a pest megyei rendőrfőkapitányság őrizetbevétel mellett indított eljárást Simon János ellen.

-/folyt.köv./

10.30 rj

- 21 -

Hk

bb. 18. / rendőrségi ... 1. folyt./rj

veszprém megyében vászoly községben a vezetői engedéllyel nem rendelkező punk györgy, 17 éves segédmunkás, helyi lakos egy kölcsönként motorkerékpárral gyorsajtás közben felborult, és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

veszprém megyében csót határában banyolai sándor 21 éves gépészmunkás, helyi lakos egy kölcsönként motorkerékpárral gyorsajtás közben áttért az uttest baloldalára, és elütötte a vele szemben kerékpáron szabályosan közlekedő nagy istván, 18 éves segédmunkás, pápai lakost. a baleset következtében a motorkerékpár utasa németh nándor 22 éves épületszerelő a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetője súlyos, a kerékpáros könnyű sérülést szenvedett. a sérülteket kórházba szállították a mentők.

szabolcs-szatmár megyében tiszatelek határában ifj. szőke miklós, 18 éves ipari tanuló, helyi lakos tiltott helyen fürdött a tiszában és a vízbe fulladt. /mti/

--

bb. 19. tűz a mezőhegyesi kendergyárban

pá/rj -cz

1972. július 31.

vasárnap a kora hajnali órákban békés megyében a mezőhegyesi kendergyár területén tűz pusztított. villám csapott egy kenderkazalba, melynek következtében öt kenderkazal leégett. a tüzet a mezőkovácsházi, békéscsabai, orosházi, makói, szegedi és a gyulai állami, valamint a mezőhegyesi és a battonyai községi önkéntes, illetőleg a kendergyári tűzoltók oltották el. a keletkezett kár kb 1 millió 200 ezer forint. /mti/

--

11.20 rj

12³⁰
G

- 22 -

bb 20. „váltás,, a népek barátsága nyári egyetemen

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

„váltás,, volt pécssett, a népek barátsága xiv. nyári egyetemen. az idén ugyanis olyan sokan jelentkeztek a programra, hogy két kurzust szervezett a tit. az első két hét vendégeit elbucsuztatták, a második kurzus hallgatóit pedig hétfőn ünnepélyesen fogadták a nyári egyetem székhelyén, a pollack mihály műszaki főiskolán. wieder béla, pécs megyei város tanácsának elnöke köszöntötte a kilenc országból összegyűlt vendégeket, akik tanuló, szórakozva ismerkednek a mecsekfaljai város és a megye életével, nevezetességeivel. vannak közöttük olyan olasz, dán és csehszlovák hallgatók, akik mindkét kurzuson résztvesznek, tehát teljes hónapot töltenek pécssett. számukra érdeklődésüknek megfelelő speciális műszaki-tudományos programról gondoskodtak. a népek barátsága nyári egyetemen most első alkalommal tartanak magyar nyelvtanfolyamot is. /mti/

--

bb. 21. sem géppel, sem kézi erővel - egyre nehezebb helyzetben a zalai aratók

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

zala megye az ország legcsapadékosabb vidéke: az éves csapadékátlag eléri a 800 millimétert. a mostani esős időszak azonban túltett minden eddigien. az utóbbi 40 évben nem esett ennyi eső nyáron. a júliusban lehullott több mint 200 milliméter csapadék szinte lehetetlenné tette a gabonabetakarítást. eddig a gabona 30 százalékát „lopkodták le,, a földekről, a helyzet azonban egyre nehezebb: 30.000 hektár területen a földön fekszik a gabona a hajdu-bihar megyéből érkezett vendégkombájnosok vasárnap már a zalai termelőszövetkezetekben voltak, s abban reménykedtek, hétfőn kezdeni lehet a munkát. hétfőn reggel azonban újabb esőhullám pászta végig a megyét: továbbra sem lehet aratni, sem géppel, sem kézi erővel. /mti/

--

11.27 rj

12³⁰
G

- 23 -

bb. 22. tovább csökkent az elnémult telefonok száma

1/sb/tr/rj -cz

1972. július 31.

a budapesti távbeszélő igazgatóságtól hétfőn délelőtt kapott felvilágosítás szerint tovább csökkent az elnémult telefonok száma, hiszen több mint tíz munkacsoport dolgozik a beázások miatt hibásodott kábelek helyreállításán. a legfrissebb adatok szerint most már csak 950-1000 telefonkészüléket érint a vonalhiba, főként lágymányos, pestérszébet, ferencváros és albertfalva térségében. a brigádok, hacsak újabb esőzés nem nehezíti munkájukat, valószínűleg a hét közepére üzembehelyezik valamennyi átmenetileg elnémult készüléket. /mt1/

--

bb. 23. súlyos ételmérgezés tatán - 127 -en kerültek kórházpa

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

súlyos ételmérgezés történt tatán a mezőgazdasági szakközépiskola kollégiumában, ahol nyaranként medosz tábor működik. a tábor 120 tizenkét-tizenhat éves lakóját, valamint a pedagógusokat a kollégium szelvényzetének több tagját a tatabányai, az esztergomi, a szőnyi és különböző fővárosi kórházakba szállították. összesen 127-en kerültek kórházba. a komárom megyei köjál vizsgálata megállapította, hogy a mérgezést szalmonella okozta. pénteken az esti órákban olyan tejsodót szolgáltak fel, amelyet szabálytalanul, már előző nap elkészítettek.

hétfőre a betegek állapota jelentősen javult. a magas láz csökkent és már senki sem volt súlyos állapotban, de valamennyien többnapos kórházi kezelésre szorulnak. a köjál a további intézkedéseket megtette. a táborban az üdülést megszüntették, a fertőtlenítést megkezdték. a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mt1/

--

11.33 rj

- 24 -

12°
6

bb. 24. ifjугárdisták szemléje nyiregyházán

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

hétfőn délelőtt ünnepélyes eredményhirdetéssel zárult nyiregyházán az ifjугárdisták harmadik megyei szemléje. pénteken alakí és menetdalversenyen vettek részt az ifjугárdisták, szombaton és vasárnap pedig elméleti és gyakorlati felkészültségükről adtak számot a járási versenyek legjobbjai. a nyiregyházi szovjet hősi emlékműnél megrendezett eredményhirdetésen szilágyi józsef, a kiszabolcs-szatmár megyei bizottságának első titkára értékelte a résztvevők magasfoku felkészültségét. szabolcs-szatmár megyét az országos szemlén a nyirbátori járás ifjугárda szakasza képviseli. /mt1/

--

bb. 25. százhuszonöt személyes óvodát adtak át nyiregyházán

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

az ovodaépítési akció keretében újabb 125 személyes óvoda műszaki átadására került sor nyiregyházán. ez a negyedik óvoda az idén, amelyet a városban építettek. /mt1/

--

bb. 26. szénhidrogén mezőre bukkantak a békési medence északi peremén

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

a békési medence északi peremén, endrőd körzetében, jelentős készlettel kecsegtető szénhidrogén mezőt találtak a nagyalföldi kutató- és feltáró üzem bányászai. az alföldnek ebben a térségében, endrődtől nyugatra, az első kutató furást 1959-ben fejezték be, az akkor lemélyített kut azonban meddőnek bizonyult. a geológusok folytatták a felszíni geofizikai, szeizmikus méréseket, s 1971-ben megkezdték a 11-es számú endrődi furást, amelyet kétezernégyszázhuszonöt méterre mélyítették le. a kettes számú kut durva, törmelékes, miocén kőzetből olaj, a kétezernégyszáznyolcvanhárom méter mélységben lévő homokkőből pedig gázbeáramlást kaptak. a kut kivizsgálása folyamatban van, annyi azonban máris megállapítható, hogy a békési mező északi peremén jelentősebb szénhidrogén készlet jelenlétével lehet számolni. a föld „aranyának”, további feltárására még az idén újabb kut mélyítését kezdik meg, jövőre pedig további három-négy kutatófurásra kerül sor. /mt1/

--

12.17 rj

-25-

12°
6

bb. 27. magyar-szovjet barátság tábor nyílt szolnokon

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

Szolnokon, a festői környezetben fekvő tiszaligeti kisz táborban, hétfőn ünnepélyes zászlófelvonással megnyílt a magyar-szovjet barátság tábor. A már hagyományos táborozáson a korábbi években katonafiatalok vettek részt, az idén első ízben a mezőgazdaságban dolgozó szovjet és magyar fiatalok találkoznak. A táborozás megnyitóján dr. Gombár József a kisz központi bizottságának titkára mondott beszédet, méltatta a magyar és a szovjet fiatalok barátságának hagyományait, a tábor eseményekben gazdag programját. Az ünnepi megnyitón jelen volt Szekeres László a megyei pártbizottság titkára, és Fodor Mihály a megyei tanács elnöke, a tábornyitást ismerkedési est követte. Az est műsorában az 1972. „ki mit tud,, vetélkedő győztesei adtak ünnepi műsort.

A két ország fiataljai gazdag programot bonyolítanak le. Megkoszorúzzák a szovjet hősök emlékművét, tájékoztatót hallgatnak a nagy mezőgazdasági megye élelmiszergazdaságáról. A szakmai szemináriumokon előadások hangzanak el a mezőgazdasági tudományos és technikai forradalomról, a mezőgazdaságban dolgozó fiatalok munkaversenyéről, a falusi ifjúság pályaválasztásáról. Megtárgyalják a falusi komszomol és a kisz szervezetek tevékenységét. A programban szerepel a Tisza II. vízlépcső építkezéseinek megtekintése. A tábor lakói felkeresik a megye számos ipari és mezőgazdasági üzemét, politikai nagygyűléseken, művészeti esteken találkoznak szolnok és a megye fiataljaival. /mti/

--

bb. 28. időjárásjelentés

rj/-cz

1972. július 31.

A meteorológiai intézet jelenti július 31-én, hétfőn 13 órakor

hűvös idő

Az óceán felől érkező, hűvös, nedves levegő újabb hulláma ma reggel az Alpok és a Kárpátok térségében jobbra borult, helyenként esős időjárást okozott. A hőmérséklet csúcserőke közép-Európa nagy részén 1-6 fokkal alacsonyabb az évszaknak megfelelőnél. A következő 36 óra folyamán a Kárpát-medence időjárása jobbra felhős, esős, marad.

/folyt.köv./

12.45 rj

- 26 -

ke 14h

bb. 28. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

Hazánkban vasárnap kevés volt a felhő 9-14 órán át sütött a nap. Az éjszakai órákban főként a Dunántul déli felében esni kezdett az eső. A ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége általában 5 mm alatt maradt, csak Szentgotthárdról jelentettek 15 mm-t. A hőmérséklet napközben 23-28, északkeleten helyenként 28-30 fokig emelkedett. Ma hajnalra 11-18 fokig hűlt le a levegő.

Délelőtt az ország fölött lassan megnövekedett a felhőzet. Az északkeleti részek kivételével az ország nagy részén esett az eső. A Dunántulon zivatarok is keletkeztek. A hőmérséklet 11 órakor a Dunántulon és a Duna-Tisza közén 16-22, a Tiszántulon meg 22-27 fokot mértek.

Budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 21.1 fok volt, 0.5 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

Ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 20 fok a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, alig változik.

A Balaton vizének hőmérséklete siófoknál 22 fok volt.

Várható időjárás kedd estig:

Időnként kissé felszakadozó felhőzet, hétfőn sokfelé esővel. Keleten helyenként zivatarral, kedden szórványosan kialakuló záporral. Zivatarral.

mérsékelt időnként megélénkülő észak-északnyugati szél.

az évszakhoz képest hűvös idő.

Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13-18
Legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 19-24 fok között.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

A nappali felmelegedés csak átmenetileg gyengül. Főként az időszak első felében még nyugati, északnyugati széllel megismétlődő esők, záporok, zivatarok, várhatók.

Legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek 13-18 fok között.
Legmagasabb nappali hőmérsékletek eleinte 19-24, később 24-29 fok között.
Jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ eső az ország területének 80 százalékán várható.

A Duna vízállása Budapestnél: 386 cm.
/mti/

--

12.50 rj

- 27 -

ke 14h

bb. 29. állnak a kombájnok veszprém megyében - súlyos jégkárok a somló hegyen

vid/ká/rj -cz

1972. július 31.

veszprém megyében vasárnap délután mintegy 350 kombájn dolgozott, hétfőn reggel azonban az újabb esőzés kényszerpihenőre készítette a gépeket. a megyében a hétfő déli jelentések szerint a gabonának mindössze 35-36 százalékát aratták le. a veszprém megyei kombájnkon kívül a gabonátáblák szélén vesztegelt az a 86 kombájn is, amely az alföld megyéiből érkezett.

a megyei tanács intézkedett a nedves gabonák szárításáról. a hét elején három szárítót várnak az alföldről.

a somló hegyen szombaton délután jégeső pusztított. a dió, helyenként tyuktojás nagyságu jég szemek számos táblán még a szőlővesszőt is letarolták. a somlószlósi határban alig lehet olyan szőlőtáblát találni, ahol a levélzet egyötöde megmaradt. letarolta a jég a hegy somlóvásárhelyi és dobai határát is. a dülő utakon, a pincék tövében még hétfőn reggel is állt a jég. a hordalék kocsikerék nagyságu köveket sodort le a hegyről.

a becslések szerint a somlói borvidék jelentős részét 70-90 százalékos kár érte. a tőkéken maradt termés megmentését, a sérüléseket gyógyító gyors permetezést hétfőn még akadályozta a további esőzés. /mti/

--

bb. 30. helyükön a vendég-kombájnok - újabb gépátcsoportosításokra lesz szükség

1/jf/rj ie hgy

1972. július 31.

az alföldről a dunántulra irányított kombájnok megérkeztek rendeltetési helyükre a vas-, zala, veszprém, győr-sopron, és somogy-megyei gazdaságokba; az arató-cséplőgépek nagyobb része vasárnap - kihasználva a száraz, napsütéses időt - munkába is állt. nehezítette az aratást, hogy a gabona a gyakori csapadék és az erős széljárás miatt egyre többfelé dől meg. néhány helyen már annyira elfeküdt a buza, hogy a kombájnok vágószerkezete el sem éri a növényeket. a legtöbb helyen azonban, a gondos munkának köszönhetően a kombájnok is boldogultak és vasárnap nagy területekről került a magtárakba az idejű termés.

/folyt.köv./

13.00 rj

- 28 -

ke 1410

bb. 30. / helyükön... 1. folyt./rj

a gazdaságok július utolsó napjaiban már nem várnak arra, hogy felszáradjon a gabona; ha egy mód van rá, a még nedves kalászosokat is levágják. mert különben tulságosan nagy lenne a szemvesztés, és a gabona fajsúlya is sokat csökkenne. csak abban az esetben bénítja meg a gépek munkáját az időjárás, ha tulságosan átázik a talaj, vagy ha éppen esik az eső. sajnos, ez történt hétfőn a dunántul nagykiterjedésű vidékén; a reggeli órákban megindult esőzés órákon át kiadósan áztatta a határt, ezért a kombájnok nagyrészt nem tudták indítani.

eddig 550-600 arató-cséplőgépet helyeztek át azokba a megyékbe, ahol összetorlódtott a munka, a szakemberek szerint azonban további átcsoportosításra lesz szükség. amennyiben pest-, bács-kiskun és borsod-megyében befejeződik az aratás, úgy ezekről a térségekről is küldenek gépeket a dunántulra, illetve a megyékben belüli gépátcsoportosításokkal igyekeznek segíteni a nehéz helyzetben lévő gazdaságokon. /mti/

--

bb.31. katowicze testvérváros tanácsi küldöttsége miskolcon

vid/ká/rj hgy

1972. július 31.

csaknem tíz éve létesített testvérvárosi kapcsolatot a Lengyelországi katowicze és miskolc megyei város tanácsa. a baráti kapcsolatok elmélyítésére, a további együttműködés megbeszélésére, pavel podbialnak, katowicze város tanácsa elnökének vezetésével négytagú testvérvárosi küldöttség érkezett miskolcra, a küldöttség tagjai hétfőn a városi tanács dísztermében találkoztak miskolc vezetőivel. a lengyel vendégeket bárczi béla a városi tanács elnöke tájékoztatta a város fejlődéséről és az új tanács-törvény alapján átszervezett közigazgatási tevékenységről. a vendégek nevében a küldöttség vezetője, magiszter pavel podbial köszönte meg a tájékoztatást.

a küldöttség tagjai hétfőn a város vezetőinek kíséretében látogatást tett a borsod megyei tanácson, ahol dr. Ladányi József a megyei tanács elnöke fogadta őket. /mti/

--

14.00 rj

- 29 -

ke 1430

bb. 32. dr. orbán lászló köszöntése

rj zs hgy

1972. július 31.

dr. orbán lászlót, a művelődésügyi miniszter első helyettesét 60. születésnapja alkalmából hétfőn bensőséges ünnepségen köszöntötte ilku pál művelődésügyi miniszter és a minisztérium vezetői és átadták a minisztérium ajándékát. /mti/

.-.

bb. 33. nyereményjegyzék az „1972. országos közlekedési kiállítás, pécs”, sorsjegyeinek sorsolásáról

vid/ká/rj hgy

1972. július 31.

az „1972. országos közlekedési kiállítás, pécs, sorsjegyeinek 1972. július 30-án pécsen, a doktor sándor művelődési házaiban megtartott nyilvános sorsolásáról” a sorsolási bizottság az alábbi nyereményjegyzéket adta ki:

nyereménytárgy: sorszám:

zsiguli személygépkocsi	000485
autórádió	051110
bion-ionizátor	144953
bion-ionizátor	049587
gyermekülés	031612
csomagtartó	034351
csomagtartó	127528
csomagtartó	126576
harsonapár-és ventilátor	016244
harsonapár és ventilátor	015738
elakadásjelző háromszög, 3 db agip olaj	050902
elakadásjelző háromszög, 3 db agip olaj	005392
elakadásjelző háromszög, 3 db agip olaj	082155
biztonsági öv, háttámla	114996
vontatókötél	031719
vontatókötél	113163
ápolókészlet, ventilátor tűzoltókészülék	005158
fejtámasz	035009
fejtámasz	139799
antenna	146803
ködlámpa, tűzoltókészülék	129300
ködlámpa, tűzoltó készülék	126704

folyt.köv./

14.10 rj

- 30 -

bb. 33. /nyereményjegyzék.. 1. folyt./rj

a nyertes sorszámú sorsjegyek tulajdonosai a sorsjegy átadásával, a tárgynyereményeket 1972. augusztus hó 7.-től 1972. szeptember hó 30-ig pécs város idegenforgalmi hivatalában /pécs, széchenyi tér / vehetik át.

az át nem vett nyereménytárgyak 1972. október 1-től állami tulajdonba kerülnek. /mti/

.-.

bb. 34. „importviz,, miskolcnak

vid/ká/rj hgy

1972. július 31.

a miskolci vízművek több mint fél évszázados történetében minden eddigi rekordot megdöntött az ideai vízfogyasztás, naponta több mint hetvenezer köbméter vizet fogyaszt a lakosság és az ipar. a csúcstérték hetvenháromezer köbméter körül van, ami megközelítőleg tízezer köbméterrel több, mint a tavalyi legmagasabb fogyasztás.

a három hétfőig tartó kánikula leapasztotta a bükkli karsztforrások vízhozamát, s így az utóbbi napokban a többszintes házak felső emeletein már vízhiány volt, az igényt helyi forrásokból már nem tudták biztosítani, ezért a borsodi regionális vízműtől importálnak, vizet a hiány pótlására. hétfőtől a két vízrendszer között kiépített nyolc kilométeres összekötő vezetéken naponta több mint hatezer köbméter ivóvíz érkezik miskolcra. /mti/

.-.

bb. 35. augusztus végén: könyvtáros „csucstalálkozó,, budapesten

t/nn/rj zs hgy

1972. július 31.

augusztus végén, szeptember elején budapesten tartja tanácskozását mintegy 800 külföldi delegátus részvételével a könyvtáros egyesületek nemzetközi szövetsége /ifla/ és a nemzetközi dokumentációs szövetség /fid/. ebből az alkalomból hétfőn a művelődésügyi minisztériumban garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes sajtótájékoztatót tartott, amelyen elmondta az újságíróknak, hogy a nagy érdeklődésre számot tartó rendezvényekre a nemzetközi könyvév jegyében kerül sor.

/folyt.köv./

14.20 rj

- 31 -

bb. 35. / augusztus végén... 1. folyt./rj

augusztus 26. és szeptember 2. között ülésezik a magyar tudományos akadémián a könyvtáros egyesületek nemzetközi szövetsége. az 53 ország, mintegy 80 tagegyesületét összefogó szervezet megbeszélésének fő témája az: „olvasás a változó világban”, időszerszerűségét a könyvén közvetlen előzményeként 1971-ben elfogadott „könyv-charta”, a könyv ugynevezett alapokmánya adja meg. ez az unesco-deklaráció kinyilvánítja az olvasók jogait a művelődésre és a tájékozódásra, sürgeti az analfabétizmus felszámolását, az olvasási készség kialakítását és továbbfejlesztését, az olvasó változó igényeinek kielégítését. a viták kiindulópontjává szolgálhat az a hipotézis, amely szerint egyes nyugati szakemberek az olvasás válságáról beszélnek, s egyenesen az „olvasási korszak”, végét jósolják. ezzel ellentétben áll az a tény, hogy a szocialista országokban kiadott művek száma - 1938-hoz viszonyítva - három és félszeresére, példányszámuk csaknem az ötszörösére emelkedett, vagy, hogy a szovjetunióban az elmúlt öt év során öt milliárd példányban árusítottak olvasnivalót. az elhangzó beszámolóknak összetettsége, irodalom-, művészet- és művelődéspolitikai jelentősége indokolja, hogy a tanácskozáson a könyv- és könyvkultúra szakemberein kívül írók, irodalom- szociológusok, művelődéspolitikusok és filozófusok is hangot adnak majd véleményüknek. a hazai előadók között találjuk mátrai lászló filozófust, valamint darvas józsefet és hubay miklóst.

míg az ifla tanácskozás tematikája a közművelődés, a közoktatás, s mindezek révén művelődéspolitikai teendőkhöz, valamint a tudományos kutatás feladataihoz kapcsolódik, a nemzetközi dokumentációs szövetség /fid/ kongresszusán inkább tudománypolitikai és információpolitikai összefüggésű kérdések kerülnek terítékre. a tanácskozás résztvevői előadásaikban abból a megállapításból indulnak ki, hogy napjainkban a műszaki-tudományos tájékozódás legnagyobb nehézségét két ellentétes jelenség okozza. az egyik: a tudományos információk és hordozói /a különböző típusú dokumentumok/ soha nem látott méretű szaporodása és gyors avulása. a másik: az „információ-éhség”, az információk szükségletek és igények növekedése, ami a világszerte növekvő ütemű kutató-fejlesztő tevékenység szükségszerű következménye. az 51 ország megfelelő intézményeit egyesítő nemzetközi dokumentációs szövetség ülészakának dátuma: szeptember 2-14.

a két nemzetközi rendezvény alkalmából a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülése kiállítást rendez a budapesti történeti múzeumban az újabb magyar könyvtermésből, a kgm műszaki tudományos tájékoztatási intézet pedig külföldi kiállítók részvételével könyvtár- és információtechnikai bemutatót rendez. a külföldi delegátusok ugyanakkor megtekinthetik az akadémián a magyar könyvtárak reprezentatív kiadványait is. /mti/

--

14.30 rj

- 32 -

1971

bb 36. új kiállítási termet kaptak a szegedi képzőművészek

vid ká bh hgy

1972. július 31.

a szegedi móra ferenc múzeumban a szegedi galéria új termet kapott, ahol a tiszaparti városban dolgozó mai képzőművészek alkotásai tekinthetők meg.

az új termet dr. trogmayer, a csongrád megyei múzeumok igazgatója hétfőn nyitotta meg. a szegeden élő 22 festő- és 2 szobrászművész egy-egy zsűrizett alkotása kapott helyet a tárlaton. a bemutatott anyagot időről időre megújítják. /mti/

--

bb 37. bezárta kapuit a szegedi ipari vásár - csaknem 90,000 látogató

vid ká bh hgy

1972. július 31.

vasárnap este bezárta kapuit a xxvii. szegedi ipari vásár, amely az eddigi legeredményesebb vásárok közé sorolható. a csaknem 15,000 négyzetméteres területen - közöttük az új kiállítási csarnokban - a 190 hazai és jugoszláv cég által bemutatott termékeket csaknem 90,000 hazai és külföldi látogató tekintette meg. a bemutatott termékeket meg is vásárolhatták. a vásár igazgatójának „gyorsmérlege” szerint, az árukat forgalombahozó vállalatok együttesen mintegy hárommillió forintos bevételt értek el. a legnagyobb érdeklődés a komplett ruházati vállalat termékei - közöttük a szegedi ruhagyár ujdonságai, - az országos gumiipari vállalat cikkei, s a szegedi pick szalámj iránt nyilvánult meg.

a szegedi vásáron a vállalatok jelentős üzletkötéseket bonyolítottak le. ezeknek együttes értéke megközelíti a 40 millió forintot. a legnagyobb értékű üzletet a szellőzőművek kötötte az ikarus-szal, az alföldi porcelángyár az amfora vállalattal, a mirköz ktsz különböző bolgár cégekkel, továbbá a kéziszerszámgyár jugoszláv kereskedelmi vállalatokkal. /mti/

--

- 33 -

15.15. bh

NA 1525

bb 38. röntgenezik a tiszai hidat - forgalomkorlátozás polgár-
nál

vid ká bh hgy

1972. július 31.

a felszabadulás után elsők között építették meg az észak-
magyarországi iparvidéket a tiszántúli gabonatermő részekkel
összekötő polgári tiszai hidat. az eltelt negyed század alatt
forgalma megsokszorozódott, s ez szükségessé tette a hid felül-
vizsgálatát. ennek során röntgenkészülékkel vizsgálják át a
vasszerkezet szegecseléseit, a tartóívek szilárdságát, a kpm
miskolci közúti igazgatóságának tájékoztatása szerint a hidon
augusztus elsejétől, november végéig hétfőtől péntekig naponta
reggel nyolc óra harminc perctől 12 óráig, majd pedig huszon-
három órától hajnali öt óráig szünetel a forgalom. a közbe-
eső időszakban a járművek fél szélességben haladhatnak át a
hidon. a forgalmat jelzőlámpával irányítják.

amikor a hid felülvizsgálatán dolgoznak, a forgalmat
miskolc, illetve budapest felől tokaj-nyíregyháza, illetve fü-
zesabony-tiszafüred felé terelik el. az utelterelésről térké-
pes jelzőtáblákkal tájékoztatják a gépjárművel közlekedőket./mt1/
--

bb 34. minden tanyán tartsanak tehenet! - szarvasmarhatenyész-
tési tanácskozás kecskeméten

vid/ká/ny hgy

1972. július 31.

a szarvasmarhatenyészéssel kapcsolatos kormányhatározatból
adódó feladatokat vitatták meg hétfőn kecskeméten bács- kiskun
megye gazdaságirányító szakemberei, a tsz területi szövetségek
képviselői, az állategészségügy és a tejipar vezetői.

bács-kiskun megyében nagyszabású állattenyésztési program vég-
rehajtásán dolgoznak. a sertéshústermelés iparosítása mellett
megkezdtek a szarvasmarhatenyésztés szakosítását is. eddig 14
komplett telep építését fejezték be, illetve kezdték meg. ez-
zel összesen ötezerrel bővül a szarvasmarha férőhely a megyében.
az üzemág kívánt fejlesztését azonban hátráltatják a növekvő
költségek. míg 1968-ban 20.000 forint volt egy tehénférőhely
költsége, ma már ennek a kétszerese.

/folyt. köv/
15.35/ny

-34-

NA 1600

bb 39. / minden tanyán...folyt/ny

több helyen nem rendeltetésszerűen hasznosítják a szarvasmar-
ha istállókat. különösen áll ez a háztáji gazdaságokra. a
nagykiterjedésű, állattartó tanyavilágban is nagyon
sok istálló megüresedett. mintegy 28.000 háztáji gazdasági épü-
let áll kihasználatlanul megüresedve. ez a helyzet megszabja az
állattenyésztők feladatát: szorgalmazniuk kell, hogy kihasznál-
ják a meglévő gazdasági épületeket, a tanácskozáson mozgalmat
kezdeményeztek „ minden tanyán tartsanak tehenet! „ jelszóval.

a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése fajtakérdés is. ezért
a megyében tájegységként határozzák meg a különböző fajták te-
nyésztését, s ennek megfelelően gondoskodnak a tenyésztők be-
szerzéséről. a nagyüzemi tenyésztés továbbfejlesztéséről. felmé-
rik a kooperációs lehetőségeket./mt1/
--

bb 40. erősödött az üzemi demokrácia az építőiparban - ülést
tartott a szot elnöksége

t sb fk 1e bh hgy

1972. július 31.

hétfőn ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsának
elnöksége. többek között foglalkozott a vállalati és szakszer-
vezeti testületek jog- és hatáskörének érvényesüléséről és a
további feladatokról előterjesztett jelentéssel. az
anyagot megfelelő kiegészítés után a szot legközelebbi ülése
előre terjesztik.

az elnökség részletesen tárgyalt a kivitelező építőipar-
ban érvényesülő szakszervezeti és üzemi demokrácia helyze-
téről, a kedvező és kedvezőtlen tendenciákról. az építőipar-
ban a szakszervezeti vezetők testületek jog- és hatáskörét az
ágazati sajátosságok szerint alakították ki, tehát figyelembe
vették, hogy a sok, egymástól távolos munkahely miatt a szak-
szervezeti taggyűléseket csak decentralizáltan tarthatják, s a
helyi lehetőségeknek megfelelően lehet irányítani a különböző
műhely- és munkahelyi bizottságokat is. a tapasztalatok alapján
megállapítható, hogy az építőipar szakszervezeti testületei él-
tek jogaikkal és a tagok érdekeit messzememenően figyelembe véve
rendszeresen véleményt nyilvánítottak és döntöttek a vállalatok
gazdasági munkáját alapvetően meghatározó kérdésekben is. a tag-
gyűlések közül azok voltak a legsikeresebbek, amelyeken egy-egy
döntés előtt véleményt kértek a dolgozóktól. az idén főleg a
kollektív szerződéssel kapcsolatban nyilvánítottak véleményt.
a taggyűlések tehát már a korábbinál gyakrabban foglaltak
állást valamilyen kérdésben, határozatokat is hoztak a felada-
tokról, de e tanácskozások egy részénél még mindig csak a tájé-
koztató, információs jelleg érvényesült.
/folyt. köv./

- 35 -

16.00 bh

NA 1600

bb 40. /erősödött ... 1. folyt./ bh

a vállalati szakszervezeti testületek vétó jogának érvényesítését nem vitték túlzásba, s nem egy példa volt arra, hogy csak szóban vetődött fel e szigorú eszköz alkalmazása, de alkalmazására nem volt szükség, mert a pusztán felvetés is megváltoztatta a gazdasági vezetők véleményét a vitás kérdésben. a gazdasági vezetők megítélésével kapcsolatos szakszervezeti jogkör növelte a választott testületek tekintélyét és felelősségét. a minisztériumok általában megkeresik és igénylik az illetékes szakszervezeti testület véleményét. a középszintű gazdasági vezetők munkájának szakszervezeti véleményezésénél azonban még sok a bizonytalanság, az indokolatlan óvatosság.

ujabban gyakoribb és közérthetőbb a dolgozók tájékoztatása, s elsősorban a vállalatok vezetői tekintik fontos politikai kérdésnek a munkások véleményének meghallgatását, a közös tanácskozásokat. a vállalati közép- és alsószintű vezetők egy része azonban az üzemi demokrácia tartalmát még mindig leszűkítetten értelmezi, a bírálatokat nem szorgalmazza, csak azt kívánja, hogy a dolgozók a feladatok megvalósítására adjanak javaslatokat.

az üzemi demokrácia fórumain, a termelési tanácskozásokon, a műszaki konferenciákon, a szocialista brigádvezetői értekezleteken előterjesztett fontos vállalati feladatok megtárgyalásával a korábbinál szélesebb körben vonták be a dolgozókat a vezetésbe. a szocialista brigádvezetői értekezletek mind hatékonyabb és nélkülözhetetlenné váló eszközei a vállalat vezetésének, mert a szocialista kollektívák vezetői bátrabban nyilvánítanak véleményt, mint a termelési tanácskozások résztvevői, és bírálataik általában mentesek a túlzásoktól. ugyanakkor átfogóbban ismerik a munkahely és esetenként az egész vállalat problémáit. a demokratikus vezetésben azonban még nem kapott méltó helyet az üzemi demokrácia fórumai között az újitók, a törzsgárda-tagok, a fiatal műszakiak tanácskozása, amely egy-egy témakörben nagyon sok segítséget nyújthatna a vezetésnek.

a jelentés végül összegezőként megállapította, hogy a közvetlen fórumokon, a képviselői demokrácia útján és a demokratikus vezetési módszerek erősödésével fejlődött az építőiparban az üzemi demokrácia. a vállalatok gazdasági és szervezeti felépítésében azonban a jogok és hatáskörök még nincsenek kellően decentralizálva, s így e feladat megoldása újabb akadályokat háríthat el a munkahelyi demokrácia kibontakozása előtt.
/mti/

--
- 36 -

16.05 bh

M 1620

bb 41. megnyílt az egeri nyári egyetem

vid/ká/ny hgy

1972. július 31.

egerben a technika házában hétfőn délután ünnepélyesen megnyitották a nyári egyetemet, amelynek központi témája a műemlékvédelem és a művészettörténet. az egyetemre európa 10 országából érkeztek hallgatók. a megnyitó ünnepségen dr. pápay gyula a heves megyei tanács végrehajtó bizottságának titkára és dancs lajos az egeri tanács elnökhelyettese méltatta az évezredes város műemlékvédelmét.

a tíz napos program során a hazai és a külföldi vendégek megismerkedhetnek eger múltjával, jelenlétével, értékes műemlékeivel. kulturájával, valamint azokkal a módszerekkel, amelyekkel a helyi hatóságok és a lakosság az értékeket védi./mti/

bb 42. nagy részvétellel bucsuztatták dr. Lázár vilmost

t jf gg ie bh la

1972. július 31.

a kerepesi temetőben hétfőn nagy részvétellel kísérték utolsó útjára dr. Lázár vilmos professzort, a mezőgazdasági tudományok doktorát, a munkásmozgalom régi harcosát. a végső tiszteletadáson sokan rótták le kegyeletüket; az elhunyt hozzátartozóin kívül ott voltak a temetésen és a ravatalnál diszörséget álltak a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium vezetői, tudósok, ismert közéleti személyiségek, továbbá dr. Lázár vilmos munkatársai, barátai és tisztelői.

a ravatalnál dr. soós gábor, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese bucsuzott dr. Lázár vilmostól, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium, a mém pártbizottsága, a magyar partizán szövetség, a mtesz, a magyar agrártudományi egyesület nevében. életutját méltatva kiemelte, hogy szilárd meggyőződésű kommunista volt s élete végéig taníthatatlanul szolgálta a munkásosztály, a munkás-paraszt szövetség ügyét. méltatta dr. Lázár vilmos tudományos kutatómunkásságát, magasfokú pedagógiai életművét, közgazdasági, agrártudományi és agrártörténeti írói-szerkesztői működését. hangsúlyozta, dr. Lázár vilmos nemcsak a tudomány egy területén fejtett ki magas színvonalú és maradandó munkásságot, hanem marxista-leninista tudósként, nagy tudású humanistaként szolgált a társadalmi és a tudományos haladás ügyét.

/folyt. köv./

17.15 bh

- 37 -

M 1720

bb 42. /nagy részvétellel ... folyt./ bh

ezután dr. hoffmann tamás, a néprajzi muzeum igazgatója a magyar tudományos akadémia nevében vett búcsút dr. lázár vilmostól, aki agrártörténeti-írói és szerkesztői életművével lehetővé tette a magyar mezőgazdaság egyik korszakának tudományos igényű megörökítését, a szocialista mezőgazdasági történetírás alapjainak lefektetését.

a beszéd után a koporsót gyászinduló hangjai mellett kísérték a sírhoz, ahol dr. nagy gyula, a kém mérnök-, és vezető-továbbképző intézetének igazgatója az intézmény munkatársai, a mezőgazdasági oktatás és tudomány művelői, a tanítványok nevében búcsuzott el dr. lázár vilmostól. ezután elhantolták a koporsót; a sirt elborították a kegyelet, a gyász koszorú, virágai./mti/

--

bb 43. dr. dimény imre

kfj pá ie bh la

1972. július 31.

mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter vezetésével hétfőn küldöttség utazott bukarestbe. búcsúztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, jelen volt ioan cotot, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete./mti/

--

bb 44. petőfire emlékezett szülőhelyének tanácsa

vid ká bh la

1972. július 31.

a petőfi-emlékeket, ereklyéket őrző kiskunsági településeken a költőre emlékeztek hétfőn, halálának 123. évfordulóján. a szülőhely, kiskőrös nagyközség tanácsának hétfői ülésén szabó gyula tanácsbíró emlékezett a halhatatlan költőre. kiskunfélegyházán a városi népfrentbizottság és a kisz városi bizottsága koszorúzási ünnepséget rendezett a petőfi-szobornál, a költő nevét viselő helyi intézmények képviselőinek részvételével./mti/

--

bb 46. csorba géza kitüntetése

gg zs bh la

1972. július 31.

a népköztársaság elnöki tanácsa csorba géza kossuth-díjas szobrászművésznak, a magyar népköztársaság kiváló művésznének 80. születésnapja alkalmából életműve elismeréseként a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta./mti/

--

- 38 -

17.25 bh

NA 1730

bb 45 a sűrű esőzés következtében megszakadt a telefonösszeköttetés győr és sopron között

vid ká bh la

1972. július 31.

hétfőn reggel a hosszantartó esőzés következtében megszakadt a telefonösszeköttetés győr és sopron között. az utóbbi napok gyakori esőzése a talaj mélyebben fekvő rétegeit is átnedvesítette és a hétfőn délelőtt lehullott újabb nagymennyiségű víz fokozatosan eláztatta a föld alatti kábeleket.

a győr-sopron megyei távközlési üzem tizenkét vonalvizsgáló szakemberből álló „roham-brigádja”, azonnal megkezdte a kábelbeázás helyének felderítését. megállapították, hogy a telefonokat elnémitő beázás a csaorna és farád közötti szakaszon keletkezett. a helyreállítás megindult, s kedden reggel már újra zavartalan lesz a telefonkapcsolat győr és sopron között./mti/

--

bb 47. losonczi pál,

pá zs bh la

1972. július 31.

az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait svájc nemzeti ünnepé alkalmából nello celio-nak, a svájci államszövetség elnökének./mti/

--

bb 48. diplomáciai kapcsolat ruanda köztársasággal

pá zs bh la

1972. július 31.

a magyar népköztársaság és ruanda köztársaság kormányai a kölcsönös kapcsolatok fejlesztésének óhajától vezéreltetve, a nemzetközi téren és a kétoldalú kapcsolatokban megnyilvánuló fokozott együttműködés érdekében elhatározták diplomáciai kapcsolat létesítését a két ország között nagykövetségi szinten./mti/

--

- 39 -

17.30 bh

NA 1740

bb 49. egyhetes neutronfizikai konferencia budapesten

t ms/pf/ny zs la

1972. július 31.

hétfőn a budapesti műszaki egyetemen nemzetközi tudományos tanácskozás kezdődött a megszerkezett neutronokkal történő vizsgálatáról. a konferencia a hét évvel ezelőtti antwerpenben rendezett hasonló jellegű tanácskozás óta egybegyűlt jelentős kutatási eredményeket, nagymennyiségű ismeretanyagot összegezi és vitatja meg. időpontban egybeesik a magfizika egyik kiemelkedő eseményének, a neutron felfedezésének 40. évfordulójával.

az egyhetes tanácskozást a magyar tudományos akadémia, az országos atomenergia bizottság és a nemzetközi fizikai unió támogatásával a központi fizikai kutató intézet és az eötvös loránd fizikai társulat rendezi. huszonnégy ország mintegy két és félszáz tudósa vesz részt rajta, köztük a magfizika számos nemzetközileg is elismert tekintélye. a legnagyobb láttszámú küldöttséggel, 28 kutatóval a szovjetunió képviselteti magát. az nszkból 27, franciaországból 20, az usa-ból 17, lengyelországból 15 szakember vesz részt a tanácskozáson.

a hétfő délutáni ünnepélyes megnyitáson a rendező bizottság és a központi fizikai kutató intézet nevében kiss dezső igazgatóhelyettes, a konferencia titkára köszöntötte a vendégeket, majd jánossy lajos, a magyar tudományos akadémia alelnöke, a konferencia elnöke nyitotta meg a tanácskozást, amelynek hazánkban történt megrendezése egyben a magyar neutronfizikai kutatások nemzetközi elismerését is jelenti. a másik rendező szerv, az eötvös loránd fizikai társulat nevében kovács istván akadémikus mondott üdvözlő szavakat és kívánt sikert a konferencia résztvevőinek.

a konferencia első előadását i. m. frank akadémikus, a dubnai egyesült atomkutató intézet neutronfizikai laboratóriumának nobel-díjas igazgatója tartotta a neutronokkal folytatott megszerkezeti kutatások előrehaladásáról. áttekintést adott a neutron 40 évvel ezelőtti történet felfedezése óta eltelt időszak kiemelkedő eseményeiről, majd összegezte a legutóbbi évek fejlődését.

a további napokon előadások hangzanak el a különböző magreakció-modellek terén elért eredményekről, a neutronok befogási mechanizmusáról, az új kísérleti eredményekről és elméleti értelmezésükről. ismertetik a világ különböző részein épült új nagyerejű neutronforrásokat, amelyek az eddiginél jobb lehetőséget nyújtanak az atommag szerkezetének vizsgálatához. beszélők hangzanak el a maghasadás terén, valamint az ugynevezett ultrahideg neutronok fizikájában elért új eredményekről is. a délelőtti plenáris üléseken meghívott előadók tartanak összefoglaló előadásokat, délutánonként pedig három szekcióban ismertetik és megvitatják az előre beküldött előadásokat.

a konferencia szombaton fejezi be munkáját./mti/

17.50/ny

-40-

Xa 17.50

bb 50. szerződés szovjet vegyipari berendezések importjára

t ol/pá/ny ie la

1972. július 31.

hatszázezer rubel értékben szállít vegyipari és ásványolajipari berendezéseket 1973-74-ben magyarországnak a szovjet techmaslexport össz-szövetségi külkereskedelmi egyesülés - a hétfőn budapesten aláírt szerződés értelmében. a berendezések egy részét a nyergesujfalu magyar viscosa gyárban, a többit pedig a kazincbarcikai borsodi vegyikombinátban helyezik majd üzembe.

a szerződés aláírásával egyidőben a budapesti szovjet kereskedelmi képviselőn n. barabasev, a képviselő helyettes vezetője megnyitotta a szovjet vegyipari és ásványolajipari berendezések katalógusainak kiállítását. a magyar szakemberek több mint félszáz szovjet berendezés részletes műszaki leírásával ismerkedhetnek meg ezen a kiállításon./mti/

..-

bb 52. egy négyszögöl termése vietnamért - a pomázi kertbarátok kezdeményezése

vid/gő/ká/ny la

1972. július 31.

a pomázi porpáczy aladár kertbarátok klubja meghívására hétfőn a nagyközségbe látogatott hoang cuong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete és nguyen hung khanh, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének titkára. pomáz történelméről, életéről boross istván tanácselnök tájékoztatta a vendégeket, majd a kertbarát klub három tagjának háztáji gazdaságába látogattak. a vendégek este a nagyközség művelődési házában találkoztak a kertbarát klub tagjaival. a 150 tagot számláló szervezet munkájáról, célkitűzéséről kulín imre klubelnök adott tájékoztatást. elmondotta többek között, hogy a jól működő pomázi klubhoz hasonlóan többszáz kertbarát társulás, tevékenykedik az országban. tagjaik több mint egymillió holdat kitevő kiskertekben gazdálkodnak. hozzájuk szól a pomázi klub felhívása, amelyben vállalták, hogy kertjük egy négyszögöle évi termésének értékét felajánlják a szabadságáért harcoló hősi vietnami nép megsegítésére. a pomáziak baráti segítségét hoang cuong nagykövet köszönte meg./mti/

..-

bb 51. időjárásjelentés

gg/ny la

1972. július 31.

a meteorológiai intézet jelenti július 31-én, hétfőn este 19 órakor:

kevesebb eső
változóan felhős idő, szórvaenyosan előforduló záporral, zivatarral. mérsékelt, napközben megélénkülő, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 22-27 fok között./mti/

19.35/ny

-41-

Nt 19.35

vbb 53. fogadás a kínai nagykövetségen

t/don/pf/ny zs la

1972. július 31.

szu ho-ta, a kínai népköztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja hétfőn este fogadást adott a kínai népi felszabadító hadsereg alapításának 45. évfordulója alkalmából. a fogadáson megjelent a honvédelmi minisztérium több tábornoka és tisztje, a társ fegyveres testületek képviselői, a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja, katonai és légügyi attasék./mt1/

-. -

bb 54. tűz a gumigyárban

i ms gg bh la

1972. július 31.

hétfőn délután háromnegyed hat tájban tűz ütött ki az országos gumipari vállalat kerepesi uti gyárrészlegének harmadik emeleti, nyersgumi előkészítő üzemében. körülbelül 200 négyzetméternyi terület égett. a tűz áttért a tetőzet egy részére is. a nagy felkészültséggel kivonult tűzoltóság a tüzet másfél órán belül lokalizálta. személyi sérülés nem történt. a tűz okának megállapítása és az anyagi kár felmérése folyamatban van. /mt1/

-. -

- 42 -

- v é g e -

9.06 bh

TA 210